

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

**YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
2.DÖNEM 1.YAZILI**

Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazınız.

- Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren yazarlar akımının etkisiyle oluşturdukları romanlarında genellikle konusunu ele almışlardır.
- Bireyin iç dünyasını ele alan romanlarda yazarlar tekniğini sıklıkla kullanır.
- Postmodernist romanların ayırt edici yönlerinden biri olan tekniği, yazma sürecinin de romanın konularından biri olarak kurgulanmasıdır.
- romancılar; eserlerinde insanlarla sağlıklı ilişkiler kuramayan, toplumsal değerlerle çatışmalar yaşayan kahramanları sıklıkla işlemişlerdir.
- Dil ve anlatımı kapalı, aydın kesime hitap eden şiir anlayışı'dir.
- Günlük hayatı, halkın içinden kişileri günlük konuşma dili ile anlatan şiir anlayışı'dir.
- Beş Hececiler, anlayışına her yönü ile bağlı kalan topluluktur.
- Ahmet Hamdi Tanpınar, Necip Fazıl Kısakürek, Asaf Halet Çelebi, Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Muhip Dıranas edebiyatımızda şiirin temsilcilerindedir.

Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazınız.

- Modernist romanlarda kronolojik olarak ilerleyen zamanın yer yer kesilerek geçmişte yaşanan olayların anlatılması tekniğine denir.
- Postmodernist romanlarda düşünce ile gerçek bir arada işlenirken ve gibi türlerden yararlanır.
- Modernist romanlarda yazarlar biliminden yararlanır.
- Anlatmaya bağlı metinlerde yapılan insan betimlemelerine denir.
- Cumhuriyet'in ilk yıllarında Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edip Adıvar, Mithat Cemal Kuntay gibi isimler anlayışını devam ettirmişlerdir.
- Toplumcu gerçekçi anlayışla yazan sanatçılar; eserlerinde sıklıkla, çatışmalarını işlemişlerdir.
- Kırgız edebiyatının tanınmış sanatçısı; *Beyaz Gemi* adlı eserinde destan, efsane, masal gibi sözlü geleneğin unsurlarını da kullanmıştır.

Cumhuriyet Dönemi'nde halk şiiri, ilgi görmüş bir alandır. Bunda bazı sanatçıların Millî Edebiyat zevk ve anlayışını devam ettirmek istemeleri etkili olmuştur. Çünkü bu anlayıştaki sanatçılar (Arif Nihat Asya, Orhan Şaik Gökyay, Necmettin Halil Onan vb.) halkın geleneğinden, dilinden, ortak zevkinden yararlanmışlar; böylelikle bir memleket edebiyatı meydana getirmeye çalışmışlardır. Küçük değişiklikler olsa da Âşık edebiyatının özellikleri bu dönemde de devam etmiştir. Yani sanatçılar; saz eşliğinde çalıp söyleme, sade dil kullanma, halk kültüründen uzaklaşmama, hece ve dörtlük nazım birimini kullanma gibi özellikleri bu dönemde de sürdürmüşlerdir. Daha önceki yüzyıllardan farklı olarak bu dönemde şiirler, nazım şekillerinin (koşma, semai, destan...) adlarıyla anılmamış; her şiir için özel başlık kullanılmıştır.

Bu parçada Cumhuriyet Dönemi halk şiiri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanatçıların şiirlerini saz eşliğinde söylediklerine
- B) Sanatçıların her şiire farklı, kendine has isim verdiğine
- C) Sanatçıların halk şiiri geleneğini devam ettirdiklerine
- D) Sanatçıların şiirlerinde halk yaşayışına, söyleyişine yer verdiğine
- E) Sanatçıların usta-çırak ilişkisi içinde yetiştiğine

Feymani'yim tarihlere şan verdik,
İnsanlığa düzen verdik, yön verdik,
Vatan için şehit olduk, can verdik,
Kirası başkadır Anadolu'mun.

Âşık Feymani

a) Dörtlüğün teması nedir?

b) Yukarıdaki dizeler hangi şiir anlayışı doğrultusunda yazılmıştır? Niçin?

Cumhuriyet Sonrası Halk Şiiri anlayışı doğrultusunda yazılmıştır. Çünkü sade dil, hece ölçüsü ve dörtlük kullanılmış, millî konu işlenmiş. Ozan dörtlüğün ilk dizesinde takma adını kullanmıştır.

c) Altı çizili dizede anlatılmak isteneni yazınız.

Anadolu'nun vatan olması için ödenen bedel candır, başka bedellere benzemez. Bu nedenle çok kıymetlidir.

Her ne kusur varsa, geçen zamanda;
Susuzdur aynalar, ela gzly yâr.
Mecnunlar Mevla'yı bulursa canda,
El olur Leylalar ela gzly yâr.

Abdurrahim Karakoç

a) Dörtlükte geçen edebî sanatları bulunuz.

b) Şiirin ölüsünü, kafiye ve redifini bulunuz.

20. Yüzyıl Türk halk şiirinin önde gelen isimlerinden olan, Ahmet Kutsi Tecer tarafından edebiyatımıza kazandırılmış; şiirlerinde insan, vatan ve toprak sevgisini yalın bir dille anlatmıştır. Şiirlerini *Dostlar Beni Hatırlasın* adlı kitabında toplamıştır.

Kars doğumlu olan..... her yıl düzenlenen Konya Âşıklar Bayramı'na katılmış özellikle 'atışma' dalında başarı kazanmıştır. Kars'ta açtığı kahvehanede âşıklık geleneğinin devam ettirilmesine katkı sağlamıştır.

Mühür Gözlüm ve *Mecnunum Leylamı Gördüm* gibi türküleriyle tanınan, Sivas yöresi âşıklarındandır. Köy köy dolaşarak âşıklık geleneğini sürdürmüştür.

Mihriban türküsüyle tanınan ise Kahramanmaraş'ta şair bir ailenin içinde büyümüştür. Çok sayıda şiirinin yanında *Düşünce Yazıları* adlı bir de deneme kitabı vardır.

Bu parçada tanıtılan Cumhuriyet Dönemi halk şairlerinin isimlerini boş bırakılan yerlere yazınız.

Aşağıda verilen açıklamalarla kavramları eşleştiriniz.

Romanda olumlu, olumsuz tüm yönleriyle verilen çok yönlü kişilerdir.

a- Gözlemci bakış açısı

Kahramanın iç dünyasını, ruhsal durumunu ele alan roman türüdür.

b- Nehir roman

Anlatmaya bağlı metinlerde olayın oluşmasını sağlayan mücadelelerdir.

c- Karakter

Anlatıcının sadece gördüklerini anlatarak olaylara karşı takındığı tavidir.

d- Psikolojik roman

Aralarında ortak tema, kahraman ve motifler bulunan romanlardır.

e- Çatışma

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda birçok yazar, roman türünde eserler vermiştir. Bu dönem romanlarında öne çıkan konulardan biri Kurtuluş Savaşı'dır. Yazarlar Kurtuluş Savaşı'nı konu edinerek millî ve manevi değerleri de eserlerinde işlemişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen romanlardan değildir?

A) *Yaban*

B) *Ateşten Gömlek*

C) *Kalpakkıllılar*

D) *Üç İstanbul*

E) *Sahnenin Dışındakiler*

"Sabahleyin iki araba da, iki al bayrak örtülü tabut, öteki şehitler arasında köyün küçük mezarlığına girdi. Haşmet Bey'in iki taze mezara toprak attığını, Cemal'in ayakta şiş gözlerle alık alık baktığını gördüm. Sonra hayatı ve elleri boşalmış bir adam oldum. Ayşe ile İhsan'ı ben evlendirmedim mi? Şimdi yan yana şu sarı topraklar altında yatıyorlar. Bundan sonra İzmir rıhtımında al bayrağı ben taşıyacağım. Al bayrak yere düşmeyecek."

Aşağıdaki soruları bu parçadan hareketle cevaplayınız.

a) Parçanın anlatıcısı ve bakış açısını yazınız.

b) Parçada hangi anlatım türü hâkimdir?

c) Parçada hangi anlatım tekniği kullanılmıştır?

Otomobil, patozun yirmi metre kadar açığında durdu. Küçük ağa direksiyondan yere atladı. Kolları dirseklerine kadar sıvalı, püfür püfür beyaz ipek gömleği, ince sadakor pantolonu, geniş kenarlı beyaz hasır şapkası...

Beline dayalı yumruklarıyla patoza yaklaştı, durdu. Çatık kaşlarıyla işe bakıyordu. Kızgın güneşin altında desteciler kan ter içindeydiler. İnsan dayanışının çok üstünde bir sıcak, ter, kaşıntı. En çok da kaşlardan gözlere süzülen tuzlu ter yakıyor, sonra da kızgın toprağa kan damlaları kıvamında düşüyordu.

Küçük ağa yanı başında kavuşuk elleriyle dikilen ırgatbaşına döndü:

“Aferin Cemo. Bitir bu işi bu hafta, gerisine karışma!”

a) Parçanın konu ve temasını yazınız.

Konu: İşçilerin zor şartlar altında çalışmaları

Tema: İşçilerin çalışma şartlarının zorluğu, sömürü

b) Yukarıdaki parça hangi anlayış doğrultusunda yazılmıştır? Niçin?

Toplumcu gerçekçi anlayış doğrultusunda yazılmıştır. Çünkü parçada ağa-ırgat ilişkisi, işçilerin yaşadığı sıkıntılar gerçekçi bir tutumla anlatılmıştır.

c) Parçada hangi anlatım biçimlerinden yararlanılmıştır?

Betimleyici ve öyküleyici anlatım biçimlerinden yararlanılmıştır.

Aşağıdaki eserlerin yazarını ve eserin hangi anlayışa bağlı olarak yazıldığını karşısına yazınız.

ESER	YAZAR	BAĞLI OLDUĞU ANLAYIŞ
<i>Aylak Adam</i>		
<i>İbiş'in Rüyası</i>		
<i>Murtaza</i>		
<i>Kimse</i>		
<i>Sevgili Arsız Ölüm</i>		
<i>Gece</i>		
<i>Tütün Zamanı</i>		
<i>Fikrimin İnce Gülü</i>		
<i>Puslu Kıtalar Atlası</i>		

Bu parçada geçen noktalama işaretlerinin parçadaki kullanım amaçlarını metnin altına yazınız.

Rüyadan kalktı. Tahminlediği her yeri yokladı. “Şu kızın defterini elinden al, elime ver yarabbim!” diye dualar etti. Son son ruhunu teslim aldıkları gün gözleri açık kalırsa getirip defteri karnına koymasına için Dirmit’e vasiyet üstüne vasiyet etmeye başladı. Dirmit’in şiir bulan yüreği taş kesildi.

(...)

Nokta : Yargısı tamamlanmış cümlenin sonuna kullanılmıştır.

Tırnak İşareti : Başka bir kimseye ait söz olduğu gibi alındığı için tırnak içine alınmıştır.

Virgül : Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

Ünlem : Seslenme, hitap sözünden sonra kullanılmıştır.

Kesme İşareti : Özel adlara getirilen durum eklerini ayırmak için kullanılmıştır.

Üç Nokta: Alıntı metinde sonda alınmayan bölümün yerine kullanılmıştır.

Aşağıdaki cümlelerde bulunan yazım yanlışlarının altlarını çizip sözcüğün doğrusunu yazınız.

- Haftasonu gittiğim hayvanat bahçesinde devekuşu ve çalikuşu gördüm. İkiside çok ilginç kuşlardı.
- Köyümüzün büyüklerinin hiç biri okur yazar değildi.
- Eskiden üç-beş çocuk bir araya gelir beş taş oynardık.
- Türk Dil Kurumu'nun Mayıs ayında Bilge Kağan anıtına bir grup öğrenciyi götürme planı varmış.
- Küçük kızın hastalığını tesbit eden doktor Tamer, boylu poslu ve mütevazi bir adamdı.

Kısrak iki gün yattı. Her geçen saat iyileşme belirtileri artıyordu. Üçüncü gün ön ayaklarını karnına doğru çekti. Oturma düzenine geçti. Başını kaldırdı. Birkaç kez kalkmaya çabaladı. Kalkamadı. Ama, önüne konan kepek çorbasını içti...

Yukarıdaki parçadan aşağıdaki başlıklara uygun birer örnek bulup karşısına yazınız.

Farklı yapıdaki cümleler:

Yeterlik fiili:

Bağlaç:

İsim tamlaması:

Sıfat tamlaması: